

Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskola

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2022. január 28-i ülésén hozott
2022/1/VIII/1. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
I.1. Főbb erősségek	3
I.2. Fejlesztendő területek.....	4
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	6
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	6
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	7
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	8
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	8
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	10
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	12
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	13
ESG 1.5 Oktatók	16
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	18
ESG 1.7 Információkezelés.....	20
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	21
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	23
III. Látogató Bizottság.....	23
IV. Mellékletek	24
IV.1. Feladatmeghatározás	24
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	24

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskola (D127) által készített önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a Gazdálkodástani Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamatainak többségére kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai tervezettek, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai változó gyakoriságúak. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között erős a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje megfelelő, iránya illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra jó háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján a Gazdálkodástani Doktori Iskola öt évre akkreditálható.

A komolyabb hiányosságok felsorolása az I.2 fejezetben található; az ezeknek a pótlására tett intézkedéseket a MAB a következő akkreditációs eljárás során vizsgálni fogja.

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízva a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- Minőségbiztosítás szempontjából mindenképpen jó gyakorlatnak tekinthető a minőségbiztosítás szabályozási rendszere, mely úgy illeszti a doktori képzést az intézményi minőségbiztosítás rendszerébe, hogy meghagyja az egyediségekből következő eltérések alkalmazásának mozgásterét.
- Hasonlóképpen jó gyakorlatot jelent az ESG-kritériumokat közvetlenül szolgáló folyamatok definiálása, kiemelt eredményeinek azonosítása.
- Mindenképpen jó gyakorlatot jelent továbbá a témavezetők/oktatók, hallgatók és a DI vezetése tapasztalatainak, az általuk megfigyelt jó gyakorlatok egyeztetésére

alkalmazott interaktív keretek fenntartása, melyek biztosítják a DI folyamatos megújulását, innovativitását.

- Kifejezetten példamutató gyakorlat, miszerint az új témakiírók első témavezetése csak társtémavezetés lehet, ahol egy tapasztaltabb kollégával együtt történik a tutorálás. A rendszer lehetőséget ad arra, hogy kiderüljön, egy jó kutatóból lehet-e bizonyos idő után jó mester is.
- A DI a frissen akkreditált témavezetők közül néhány főnek lehetőséget biztosít az European Doctoral programs Association in Management & Business Administration (EDAMBA) szervezet éves témavezetői tréningjén való részvételre. A tréninget követően a témavezetők megosztják tapasztalataikat az egyetemi Kutatási Hét keretében.
- A DI képzési célja és programja jól illeszkedik a BCE küldetéséhez. Az elitképzés megvalósításához a nemzetközi beágyazottság kiemelkedő. A képzési programok követik a nemzetközi trendeket.
- A DI tevékenységében is példamutató a fogyatékkal élő hallgatókra való odafigyelés, amit a Fogyatékosügyi Bizottság léte és abban a DÖK képviselete jelent.
- Az akadémiai életpályát választó állami ösztöndíjas hallgatók pályázhatnak ösztöndíj-kiegészítésre (Corvinus Doktori Ösztöndíj). A sikeresen pályázó hallgatókat tanulmányaik megkezdésekor egy új lappal is segíti az intézmény.
- A doktori képzésben tartott órák is beleszámítanak az oktatói óraterhelésbe, illetve a doktori témavezetés is elszámolható.
- Minden fokozatot szerzett hallgató után a témavezetők méltányos sikerdíjban részesülnek.
- A nyilvános vita bírálóbizottságának egyik tagja minden esetben egy külföldi intézményi affiliációjú, nemzetközi elismertségű szaktekinetly.

I.2. Fejlesztendő területek

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- A DI fejlesztendő területeként jelentkezik a hatályos Minőségbiztosítási Szabályzat eddigiekben be nem vezetett eljárásainak implementálása. Minőségbiztosítási szempontból mindenképpen kritikus kérdésként jelentkezik a Szabályzat által definiált intézkedési terv létrehozatali, és korrekciós gyakorlatának kiépítése.
- E fentiekén túl kritikus kérdésként jelentkezik az ugyancsak a Minőségbiztosítási Szabályzat által definiált minőségbiztosítási beszámoló összeállításának és értékelési

gyakorlatának implementálása, összekapcsolása az intézkedési terv korrekciójának gyakorlatával.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok területén:

- Szükséges a kurzusfejlesztési és értékelési folyamatok szabályozottságának növelése, a döntési pontok és kompetenciák pontos szabályozása.
- A 2021-es évfolyam Képzési Tervében a DI tüntesse fel az új, gazdasági etika és spiritualitás specializációhoz tartozó tantárgyakat.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területén:

- A komplex vizsga ismételhetségének szabályozását – a Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően – módosítani szükséges a doktori tanulmányaikat 2016 és 2020 között megkezdő évfolyamokra érvényes egyetemi Doktori (PhD) Szabályzatban (EDSZ) és a DI Működési Szabályzatában, ill. a honlapon szereplő tájékoztatóban is.
- A 2020. évi EDSZ-ben rögzíteni szükséges a disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírásokat.
- Az Nftv. 72. § (5) bekezdése az ODT hatáskörébe utalja a komplex vizsga szervezési elveinek meghatározását, ami alapján a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tárgyak, témakörök listáját a Képzési Tervben fel kell sorolni. A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számon kérhető tantárgyakat, témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzíti.
- A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 13. § (3) bekezdése értelmében a DI szabályzatában rögzíteni kell a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelvet.
- A felvételit követően esetlegesen előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusok esetében a DI rögzítse a feltételeket (például: az előírható maximum terhelést, a teljesítés határidejét, a kurzusok elszámolásának módját [pl. ezek jellemzően 0 kredites kurzusok, a 240 teljesítendő krediten felül]).

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- Mindenképpen fejlesztendő területként jelentkezik az intézkedési terv gyakorlatának implementálásával párhuzamosan minőségbiztosítási indikátorok meghatározási és értékelési gyakorlatának kialakítása, alkalmazása.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DI a honlapján nyújtson tájékoztatás a végzettjei elhelyezkedéséről.

- A DI a honlapon elérhető felvételi felhívásban nyújtson tájékoztatást a felvenni tervezett hallgatói létszámról.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományágban a Magyarországon működő 13 doktori iskola közül a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskolája, a jogelőd intézményt is figyelembe véve 2000 óta működik. Ezzel együtt az eltelt két évtized alatt jelentős változásokon ment keresztül. A legutóbbi változás 2020-ban történt, amikor az intézményi modellváltást és fenntartóváltás követően a doktori iskolák is újjáalakultak, illetve fuzionáltak. Jelenleg négy doktori iskola működik az egyetemen, mintegy 600 doktorandusz hallgatóval. A doktori iskolák felügyeletét a kutatási rektorhelyettes látja el, operatív működésük segítésére pedig létrejött a Corvinus Doktori Iskolák (CDI) nevű „ernyőszerkezet”. Emellett működik a Doktori Kabinet, amely a DI-vezetők és programigazgatók egyeztető fóruma és aktívan segítette az akkreditációs folyamatra való felkészülést.

A DI jelentős merítési bázissal rendelkezik a saját mesterképzéseiről kikerülő tehetséges hallgatókból, de más intézményekből és az üzleti életből is fogad hallgatókat. Képzési célja kettős; egyrészt az akadémiai életpályára készít fel, másrészt az üzleti élet számára képez szakértőket.

A DI-nek 15 törzstagja van, mindegyikük egyetemi tanár. Az Egyetem és a DI nemzetközi beágyazottsága jelentős; az elmúlt öt évben hét teljes kurzust oktató vendégtanár vett részt a képzésben. A BCE-n díszdoktori címet kapott neves külföldi professzorok pedig a DI-ben is tartottak előadásokat.

A DI küldetése, miszerint 2030-ra a kelet-közép-európai felsőoktatási és kutatási szférában elhelyezkedő és sikeres karriert befutó értelmiség utánpótlásának egyik bázisává kíván válni. Ennek érdekében alakítják a stratégiájukat: a képzés nyelve angol, a külföldi hallgatók száma emelkedik, az Egyetem nemzetközi akkreditációval rendelkezik, amelyhez a DI is kapcsolódik.

A MAB legutóbbi értékelése alapján a DI-t 2019. december 31-ig akkreditálta (határozatszám: 2018/8/VIII/3/2).

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskoláról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) és c) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatházis (a továbbiakban: Adatházis) alapján vizsgálandó; c) művészeti alkotásra épülő habilitáció esetén alkotásai országosan és nemzetközileg ismertek és elismertek, továbbá ezt mértékadó, nemzetközi művészeti fórumok pozitív visszhangja igazolja”.*

Egyértelműen megállapítható, hogy a Gazdálkodástani Doktori Iskola törzstagjai:

Berlinger Edina, egyetemi tanár

Czakó Erzsébet, egyetemi tanár

Csutora Mária, egyetemi tanár

Kenesei Zsófia, egyetemi tanár

Kolos Krisztina Ágnes, egyetemi tanár

Lukács János, egyetemi tanár

Michalkó Gábor István, egyetemi tanár

Primecz Henriett, egyetemi tanár

Szabó Lajos György, egyetemi tanár

Takács Sándor, egyetemi tanár

Tóth József, egyetemi tanár

Városiné Demeter Krisztina, egyetemi tanár

Virág Miklós, egyetemi tanár

Walter György, egyetemi tanár

Zsolnai László, egyetemi tanár

a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) és c) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

A DI vezetője Michalkó Gábor egyetemi tanár, az MTA doktora, aki a jogelőd intézményben 2000 óta működő DI hatodik vezetője, 2014 óta. A korábbi viszonylag gyakori vezetőváltás után belépése stabilizálást hozott, mivel már hat éve irányítja a doktori iskolát. Széles körű tapasztalattal rendelkezik a doktori képzésben, jelenleg hét további doktori iskolában meghívott oktatói és/vagy témavezető. Témavezetői munkája is példaértékű, amit bizonyít,

hogy eddig nyolc doktorandusza – közülük kettő társtémavezetett – szerezte meg a fokozatát és egy teljes, ill. kettő társtémavezetett hallgatója már abszolutóriumot szerzett. Vezetői munkáját dicséri a 15 – kivétel nélkül egyetemi tanári beosztásban dolgozó – törzstag kiválasztása és munkájuk összefogása. Publikációs tevékenysége kiemelkedő, összes tudományos közleményének független idézettségi száma 2832. Számos kitüntetés birtokosa, 2006-ban munkáját Akadémiai Díjjal ismerték el.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

A BCE ESG-alapú minőségbiztosítási rendszerrel rendelkezik. A doktori iskolák az Egyetem rendszerétől elkülönült minőségbiztosítást folytatnak, ugyanakkor a doktori képzések és az egyetem egészére vonatkozó minőségbiztosítás összhangját biztosítja a kiinduló platform (ESG), a minőségpolitika, valamint a minőségpolitikai alapelvek egységessége. A DI minőségbiztosítási keretét az EDSZ mellékleteként elfogadott Minőségbiztosítási Szabályzat szolgáltatja, a Szabályzat az ESG-ből kiindulóan került meghatározásra. Az Egyetem minőségpolitikája, az EDSZ, a Minőségbiztosítási Szabályzat nyilvánosan elérhető.

A BCE doktori képzései minőségbiztosításának felelőse a CDI szervezeti egység főigazgatója. A DI minőségfejlesztéséért felelős vezetője a DI vezetője. A minőségbiztosítási eljárások fejlesztése és felügyelete érdekében minőségbiztosítási programigazgató került kinevezésre, akinek a munkáját a tanulmányi programigazgató támogatja.

Az intézményi stratégia és a minőségfejlesztés összhangjának biztosítása a menedzsment folyamatok szintjén igazolható. A hatályos szabályozás szerint a CDI-nek az intézményi stratégiából kiindulóan kell elkészítenie a doktori képzések stratégiáját (mely foglalkozik a stratégia fő irányvonalával, kifejezett céljaival, célindikátoraival, akcióival), ami alapján a DI Tanácsa (DIT) intézkedési tervet (ennek részeként minőségbiztosítási tervet) fogad el célok kijelölésével, intézkedések meghatározásával, célindikátorok rögzítésével. A tanulási és korrekciós mechanizmus biztosított, a DIT évente értékeli az intézkedési terv megvalósítását. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy bár a kialakított rendszer tökéletesen illeszkedik az ESG elvárásaihoz, jelenleg bevezetési szakaszában tart. Az Egyetem fenntartó-váltása, a doktori iskolák szervezetének módosítása eredményeként az új szabályozás 2020-ban került kialakításra, egyben a doktori képzések stratégiája elfogadásra. A DI egyelőre (az átalakulás természetéből következően) nem állította össze intézkedési tervét, és nem monitorozta

annak teljesülését. A minőségbiztosítási rendszer működésének átfogó felülvizsgálata biztosított, a Szabályzat 5 évente írja elő annak átfogó áttekintését, korrekcióját.

A minőségbiztosítási folyamatok kialakításába, fejlesztésébe a belső érdekeltek bevonásra kerültek. A Minőségbiztosítási Szabályzat tételesen meghatározza az egyes ESG-követelményeket szolgáló folyamatokat. A kulcsfolyamatok meghatározásába az Egyetem minőségfejlesztési szakértői, a Doktorandusz Önkormányzat (DÖK), valamint az oktatók képviselői bevonásra kerültek. A DÖK szavazati joggal vesz részt a Szenátus, a Doktori Kabinet, az Egyetemi Doktori Tanács (EDT) munkájában, szavazati jogot gyakorol a BCE oktatási, fogyatékosügyi, valamint kutatási bizottságaiban, amennyiben a döntés doktorandusz hallgatót érint, ezen felül egyetértési joggal kerül bevonásra a Kuratórium munkájába, amennyiben az adott kérdés érinti a doktorandusz hallgatók jogait.

A folyamatok megfelelését a DI számtalan gyakorlat mentén vizsgálja. Egyrészt működteti a Hallgatói Véleményezés (HalVel) rendszerét. Másrészt célzott (egyedi) vizsgálatokat (felméréseket) végez az oktatók és a hallgatók körében. Harmadrészt a DI számos, a hallgatók, a témavezetők/oktatók és a DI vezetése közvetlen interakcióját szolgáló keretet tart fenn: Science coffee sorozat; témavezetői workshopok; intézetek, kutatóközpontok keretében megszervezésre kerülő rendszeres kutatási fórumok; a BCE Kutatási Hét tematikus kiaknázása. A fentiekén túl a DI rendkívül közvetlen rutinokat működtet a DI oktatói, az érintett intézetek és kutatóközpontok érintettjei által megfigyelt jó gyakorlatok azonosítása és bevezetése területén (ennek eredményeire jó példát jelentenek a szakmai és akadémiai pályák különválasztása, cikk alapú disszertáció szabályozása, a PhD-hallgató és témavezetője között kötötendő megállapodás kísérlete).

A belső érdekeltek bevonása számtalan ponton tetten érhető. A külső érdekeltek bevonása ettől szűkebb körben, az EDT külső, valamint a DIT külső és nemzetközi tagjain keresztül valósul meg. E fentiekén túl a külső érdekeltek tapasztalatainak bevonása közvetett módon, a belső érdekeltek közvetítésével valósul meg.

A PDCA-logikát a hatályos Minőségbiztosítási Szabályzat megfelelően alkalmazza, a logika érvényesülése a szabályzat követése esetén igazolható. Bár az implementáció bevezetésének jelenlegi állapota eredményeként a PDCA-logika érvényesülése teljességében nem figyelhető meg, a DI számos mikro szintű rutint alkalmaz, melyek jól tükrözik a PDCA-logika beágyazottságát. Ilyen rutint jelent például a specializációk indítása és fejlesztése, a hallgatói előrehaladás monitorozása és kezelése, társtémavezetői rendszer alkalmazása.

A DI tagja két nemzetközi szervezetnek: EDAMBA, Central and South-East European PhD Network (CESEENet). A DI e nemzetközi szervezetek tagjaként (a doktori képzésben történő kiaknázás mellett) a jó gyakorlatok megfigyelését és átvételét, meglévő gyakorlatai értékelését igazolható módon végzi.

Ajánlások

Javasolt, hogy a DI szabályozza a külső érdekeltek szerepvállalását a DI működésének véleményezési, értékelési mechanizmusaiban.

Javasolt továbbá a DI folyamatait és eredményességét értékelő beszámolók nyilvánosságra hozatala a DI által fenntartott publikus felületen.

Javasolt a Minőségbiztosítási Szabályzat által meghatározott kulcsfolyamatok, eljárások leírása, megfelelésük mérhetőségének megteremtése.

Indokolt lehet a jövőben a kelet-közép-európai régióból is vendégtanárok meghívása, illetve doktorandusz hallgatók toborzása.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszereshető képesítés legyen világosan meghatározott és közzétett, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DI-ben jelenleg 13 specializáció választható, a specializációk működését a DI Működési Szabályzata szabályozza. A Képzési Tervet a DIT fogadja el, amely testület jogosult a programot érintő tartalmi vagy személyi változások jóváhagyására is.

A képzési program érdemi módosítására 2016-ban és 2020-ban került sor a külső jogszabályi, illetve szabályozási környezethez való alkalmazkodás okán. A legutóbbi változás az egyetemen lezajlott folyamatokkal, a fenntartóváltással, az intézményfejlesztési tervvel összefüggésben a DI küldetésének újragondolását is jelentette.

A DI Képzési Terve követi a nemzetközi trendeket, középpontjában a kutatásorientáltság áll. Ez a nyolc kurzus felépítéséből is látszik, ami összefogottnak és tömörnek számít, és erősen koncentrálna a kutatómódszertani megalapozásra, az akadémiai életpályára való felkészítésre. Az intézményi tudományos utánpótlás biztosítása kiemelt célnak látszik.

Az előírt nyolc kurzus szakmai-tartalmi felépítése a következő: kutatómódszertani, az akadémiai életpályára szocializáló, specializáció-specifikus és látókörbővítő kurzusok, köztük kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható kurzusok.

A képzési program összeállításánál a DI vezetésének elsődleges szempontja volt a széleskörű kutatómódszertani alapozás, amely a kvalitatív és a kvantitatív alapozó ismereteket követően a kötelezően választandó blokkban, emelt szinten tovább folytatható. Az akadémiai életpályára való felkészítésben nélkülözhetetlen a tudományos cikkek írására és a hazai és a nemzetközi tudományos világban való érvényesülésre való felkészítés. Ezt a kurzusok felépítése alátámasztja.

Ugyanakkor a képzési kimentben a gazdaság számára a szakértők képzését is célul tűzték ki. Az igény az eddigi tapasztalatok szerint, ha a jelentkezők számának megoszlását tekintjük, kétharmad az akadémiai területről és egyharmad a gazdasági élet területéről érkezik. Ez utóbbi hasonló a nemzetközi gyakorlatból ismert DBA képzéshez.

A különböző igényeket az úgynevezett specializációkkal igyekeznek kielégíteni, amelyek nem önálló alprogramok, hanem a kurzusok eltérő tartalmában igazodnak az igényekhez. A kettős kimeneti cél (akadémiai és szakértői pálya) és a DI üzleti orientáltsága miatt is elengedhetetlen, hogy legyen a piacról is folyamatos visszacsatolás, amelynek terepe a specializáció által megtestesített műhely, amelyben a különböző keretekben, gyakran az üzleti szféra megrendelésére innovatív szellemű kutatások zajlanak.

A DI a munkaerőpiaci igényekről rendszeresen készít felméréseket, ezek megismerését követően megállapítható, hogy szabályozott a kapcsolata a gazdaság szereplőivel.

A tematikák kidolgozása egyértelműen a tantárgyfelelősök feladata, akik a specializáció vezetőivel egyeztetik az aktuális tartalmat. A kurzusokat a DI az intézetektől rendeli meg, ebből következően elkerülhetetlen a folyamatos egyeztetés a DI vezetésével és az intézetvezetők között. Új tantárgy esetén a tartalmat a DI hagyja jóvá. Az esetleges módosításokat megalapozó közvetlen visszajelzések folyamatának rendszere kiépülőben van.

Ajánlások

A különböző szervezeti egységek: DI-k, intézetek, tanszékek, műhelyek, specializációt gondozók közötti munkafolyamatok szabályozottságának részletes kidolgozása.

Az egyes kurzusok eredményességének mérése, a rendszeres visszacsatolás rendszerének kiépítése.

A tantárgyfelelősök munkájának rendszeres értékelése.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítják képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.*

A képzés nyelve magyar és angol, de a DI tantárgyait angol nyelven oktatja. A szakmai tanácskozások mindkét nyelven elérhetőek. A külföldi hallgatókkal teljes körűen angol nyelven kommunikál minden érintett.

A DI-ben folyó képzési feladatokat, szabályokat és a főbb képzési állomásokat a DI Működési Szabályzata közérthetően leírja. A DI-ben folyó képzés három területre bontható fel: az első a tanulmányi, ahol nyolc tantárgyat kell teljesíteni a képzési és kutatási szakaszban. A második a kutatási terület, ahol a képzés teljes ideje alatt a témavezetők közreműködésével kutatási és publikációs kreditek szerzése a fókusz. Az utolsó területen az oktatással kapcsolatos tevékenységek jelennek meg. A doktoranduszok egy tanév átlagában legfeljebb heti négy óra (két időszáv)/szemeszter időtartamú oktatási vagy oktatásszervezési feladatra kérhetők fel az intézetekben, ami minden doktorandusznak kötelező. A lefolytatott interjúk alapján az óratartást a hallgatók pozitívan értékelték.

A hallgatók többféleképpen is kapnak visszajelzéseket. Az oktatási tevékenység során az oktatott hallgatókon kívül a kollégáktól, a tárgyfelelősöktől, a Kutatási fórumokon a specializációvezetőktől, oktatóktól, illetve hallgatótársaiktól. A visszacsatolás egyik fontos eleme pedig a témavezetők által értékelt előrehaladás, ami a mindennapi folyamatokon kívül a Kutatási fórumokon, a komplex vizsgán, illetve az értekezéstervezet-vitán is megjelenik. A kommunikációhoz és a véleménynyilvánításhoz a későbbiekben – a 2021/2022 tanévtől – hozzájárulnak a Minőségbiztosítási Szabályzat mellékleteiben található kérdőívek, melyek többek közt a tantárgyakat, a témavezetést és az előrehaladást értékelik. Ezek alapján és az interjúk során megtapasztaltak szerint a visszacsatolás élő és gyors módon valósulhat meg.

A témavezetések hatékonyságát biztosítja, hogy az EDSZ 9. §-ában rögzítettek szerint egy témavezetőnek legfeljebb hat doktorandusza lehet (a társtémavezetés 50%-os feladatellátásnak minősül); az oktatók az óraterhelésükben kedvezményt kapnak. A témavezető-váltás folyamatát az EDSZ 9. § (10) és (11) pontjai szabályozzák. Az önértékelésben említésre kerül, hogy minden évben van néhány váltás, változatos indokok alapján, a DI-ben, de azokat megfelelően körüljárva kezelik az érintettek.

A hallgatók a tavaszi félévek vizsgaidőszakában tehetnek komplex vizsgát. Eddig egy hallgató nem teljesítette a vizsgát, de előfordult olyan is, hogy halasztást kértek a vizsgázók. A komplex vizsga disszertációs részénél az iránymutatásra és tanácsadásra helyezi a DI a hangsúlyt: a kutatási irányhoz kapcsolódó kérdéseket tesznek fel, ezzel is segítve az előrehaladást. A komplex vizsga elméleti részénél a kvantitatív és kvalitatív módszertani kérdések mellett a vizsgázók specializációjukhoz és kutatásukhoz kapcsolódó kérdésekre

felelnek. Az erőteljes módszertani számonkéréssel a DI-nek az a célja, hogy ösztönözzék a hallgatókat a magas szintű publikációk elkészítésére.

A DÖK képviselőivel folytatott interjúk alapján a doktorandusz képviselet jelenléte tovább fokozódott a modellváltást követően. A hallgatók és képviselők között élő kapcsolat van, amit a hallgatói interjúk a résztvevők megerősítettek.

A DI-ben folyó panaszkezelésről az EDSZ 20. §-a rendelkezik, amit a gyakorlat is alátámaszt: az interjúk során is, mind a hallgatók, mind a további érintettek jó viszonyról nyilatkoztak. A felmerülő akadályok leküzdésében a konszenzusos, közös megoldást keresik. A hallgatók a DÖK képviselőjéhez, témavezetőjükhöz, specializációjuk vezetőjéhez vagy a DI vezetőjéhez is fordulhatnak segítségért.

Ajánlások

Megfontolandó, hogy a komplex vizsgát minden szemeszterben meghirdessék, ezzel is támogatva a hallgatók előmenetelét.

Javasolt, a hallgatói létszámhoz arányosítva, a külföldi hallgatók képviseletének erősítését a DÖK-ben.

A külföldi tanulmányutak népszerűsítésének fokozása javasolt, például a Neptun rendszeren keresztül küldött tájékoztatók segítségével, valamint a Kutatási Héten, vagy más szakmai programokon, megismertetni már kiutazott hallgatók élménybeszámolóit.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

A CDI honlapján az új doktori képzési rendre kétféle EDSZ érhető el:

1. *A Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata 2016. szeptember 1. után indult képzés esetén* (fejlécében 2020. január 1. szerepel, 70 oldalas),
2. *Egyetemi Doktori Szabályzat 2020* (fejlécében 2020. október 15. szerepel, 39 oldalas).

Az 1. dokumentum címét, valamint hatályát pontosítani szükséges, hogy egyértelmű legyen, mely doktori évfolyamokra vonatkozik (az interjúk alapján a 2016–2019 közötti évfolyamokra). A 2. szabályzatból pedig hiányoznak a disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, példányszámára vonatkozó előírások és formai követelmények.

Az EDSZ egyértelműen rögzíti a felvételi kereteket mind a szervezett doktori képzésre, mind az egyéni felkészülőkre vonatkozóan (pl. minimum kritériumok, benyújtandó

dokumentumok, értékelési skála és elérendő minimum pontszám [100/67 pont]). A szabályzat emellett rögzíti, hogy a DI-specifikus követelményeket a DI Működési Szabályzatában szükséges lefektetni, aminek a DI eleget tesz (pl. írásbeli és szóbeli vizsga ismertetése). A pontozási szabályokat, a kutatási terv és esszé terjedelmi és tartalmi követelményeit a DI Működési Szabályzatának 1. sz. mellékletében rögzíti.

Az EDSZ értelmében a CDI a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban, valamint a DI honlapján teszi közzé a felvételi felhívást. A DI honlapján elérhető részletes felvételi hirdetés (Felvételi/Eljárásrend/Hirdetés a 2021/2022. évi doktori felvételi eljárásrendről pdf) tartalmazza az írásbeli témaköreit, ajánlott szakirodalmát, valamint a specializációk vizsgabizottsági összetételét is. Ugyanezen hirdetés kétféleképpen tájékoztat a felvételi nyelvről, amit tisztázni szükséges (*„Amennyiben a jelentkező nem angol nyelvből rendelkezik középfokú (B2 szintű) vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával, a felvételi eljárás keretében angol nyelvi meghallgatáson vesz részt.”*; *„A teljes felvételi eljárás online módon, magyar, illetve nem magyar anyanyelvű jelentkező esetében angol nyelven zajlik.”*).

Az önértékelés, valamint a szabályzatok alapján a külföldi felvételizőknek (többségük Stipendium Hungaricum ösztöndíjas) ugyanazon feltételeknek kell megfelelniük a felvételi során.

Az egyéni felkészülők felvételi időszakáról, kritériumairól a honlap nem nyújt tájékoztatást.

Az EDSZ alapján *„Az illetékes DI vezetője a programigazgatóval és/vagy a specializációvezetővel konzultálva – a felvételi vizsgán elért eredmény alapján – előírhatja szintre hozó (konverziós vagy felfrissítő) kurzusok teljesítését is felvett doktorandusz számára”*. A DI többi szabályozó dokumentuma nem tér ki az említett kurzusok teljesítési feltételeire, amit pótolni javasolt a tanulmányi követelmények időben történő kommunikációja érdekében.

A doktori képzés tanulmányi követelményeinek keretét az EDSZ tartalmazza, ezen felül a DI Működési Szabályzatában meghatározhatja és meg is határozza a minimálisan előírt publikációs krediteken felüli követelményeket.

A képzési és kutatási szakaszban kötelező oktatási/oktatásszervezési tevékenység (minimum 6 kredit) részletesen szabályozva van a DI Működési Szabályzatában.

A DI-ben felmenő rendszerben került bevezetésre a jelenleg is érvényes publikációs követelményrendszer. Ennek megfelelően a 2016 előtt kezdettek, illetve a 2019-ben és azután beiratkoztak más publikációs kreditértékkel kell, hogy számoljanak (a közbülső évfolyamok a számukra kedvezőbb változatot választhatják). Az átalakítás célja egyértelmű és helyes, egyrészt pontosítja a nemzetközi folyóiratok kategóriába sorolását, másrészt az MTA folyóiratlistájánál rugalmasabban kezeli az új lapokat, illetve az egyes folyóiratok kategóriák közötti átsorolását. A követelmények az EDSZ-ből pontosan nyomon követhetők. Fontos és

helyeslendő szabály, hogy a (magyar és külföldi) hallgatók publikációs teljesítményének megítélése kizárólag az MTMT-ben rögzített adatok alapján történik.

A jelenleg érvényes szabályozás a hazai folyóiratok esetén az MTA IX. osztály illetékes laprangsorát, nemzetközi folyóiratok esetén a Scimago adatbázisát tekinti irányadónak. A szabályzat pontosan és átláthatóan bemutatja az egyes kategóriák pontértékét, az ISBN-számmal ellátott könyvekre, illetve egyéb kiadványokra vonatkozó publikációs kredit (pont) értékeket. A társszerzős művek esetén alkalmazandó pontszámítás is egyértelmű. A publikációs teljesítmények értékelését az illetékes programigazgató végzi, ami biztosítja az ekvivalenciát. Amennyiben egy hallgató vitatja a programigazgató állásfoglalását, akkor a DI vezetője jogosult a vitás kérdést eldönteni.

Az EDSZ részletesen definiálja a tudományos publikációként elfogadható írások körét, és bemutatja az abszolutórium megszerzésének, valamint a fokozatszerzéshez szükséges publikációs követelményeket, melyet a DI Működési Szabályzata kiegészít specifikus előírásokkal. A DI preferálja a magas színvonalú, egy-, illetve néhány szerzős publikációkat, ezt mutatja, hogy alkalmaznak két további verziót is az előírt követelmények teljesíthetősége érdekében. Az ún. C verzióban: egy nemzetközi Q₁-es, valamint egy-, vagy elsőszerzős hazai A kategóriás publikációval (ez utóbbi kiváltható 2 darab hazai C kategóriás cikkel) az elvárás. Mindez kifejezetten támogatja a nem monográfia típusú disszertáció elkészítőit. Az ún. D verzió két alacsonyabb besorolású (egy min. Q₃ és egy min. Q₄) első-, vagy egyszerű szerzős nemzetközi folyóiratcikket vár el, ez a verzió nem teljes mértékben koherens az előbbiekkal.

A nyelvi követelményeket az EDSZ rögzíti, azonban a második nyelvként elfogadható nyelvek köre nem teljesen tisztázott, a DI Működési Szabályzata sem tartalmaz előírást. A kötelező angol mellett *„a másik idegen nyelv vonatkozásában elvárás, hogy azon a doktorandusz által művelt tudományágban biztosított legyen a kutatási eredmények rendszeres és magas szintű publikálási lehetősége (ennek tényét a doktori fokozatszerzésre jelentkező hallgatónak kell igazolnia és a Doktori Iskola Tanácsának jóváhagynia).”*

A kötelező értekezéstervezet-vita (műhelyvita) eljárásrendjét, valamint a disszertációra és tézisekre vonatkozó nyelvi követelményt a DI Működési Szabályzata, a nyilvános vita feltételrendszerét, szabályait és forgatókönyvét pedig az EDSZ tartalmazza. Az értekezés minősítéséről szintén az EDSZ rendelkezik (28. §) megfelelő részletességgel.

Az EDSZ értelmében a komplex vizsga követelményeit és eljárásrendjét a DI Működési Szabályzatában kell rögzíteni, melynek az említett dokumentum alapos részletességgel eleget tesz (pl. előfeltételek rögzítése: témavezetői értékelés, kutatási terv). Ami hiányosnak ítélnélhető: a vizsga elméleti része során a bizottság meggyőződik *„a jelölt széleskörű módszertani és szaktudományos ismeretkörökben való jártasságáról.”*, ugyanakkor az ehhez

kapcsolódó tárgyakat (szakirodalmat) vagy témaköröket nem rögzíti a DI Képzési Terve. A komplex vizsgát a hallgatók szigorú, de teljesíthető mérföldkőként jellemezték.

A 2016–2020 közötti doktori évfolyamokra érvényes EDSZ és a DI Működési Szabályzata pontatlanul szabályozza a komplex vizsga ismételhetségét: *„Sikertelen „disszertációs” vizsgarész esetén a doktorandusz-hallgató nem ismételheti meg az adott vizsgaidőszakban a vizsgát, de két passzív félévet igénybe vehet.”*

A tantárgyi tematikák egyetemi szintű úrlap formájában, a BCE honlapján érhetőek el (Képzés/Tantárgyak menüpont) jelszóval védett felületen, valamint a kurzus Moodle, illetve Teams felületén is.

Az elmúlt öt évben mindösszesen két Erasmus program keretében megvalósult részképzést dokumentált a DI. Az önértékelés, valamint az interjúk alapján a DI 2016 óta 1–3 hónapos külföldi tanulmányutakra felhasználható ösztöndíjat kínál a hallgatóknak (összekapcsolható más mobilitási pályázattal is), de a tapasztalatok alapján a doktoranduszok nem élnek a lehetőséggel. A mobilitás ösztönzésére nagyobb hangsúlyt tervez fektetni a DI a vírushelyzetet követően.

Az EDSZ alapján, a külföldön végzett oktatási tevékenység elismertethető, mely a programigazgató hatáskörébe tartozik, a külföldön végzett kutatási kreditek elismertetési módja pedig megegyezik a hazaiakkal.

Összességében megállapítható, hogy az EDSZ, valamint a DI dokumentumai biztosítják a képzéshez és tudományos előrehaladáshoz szükséges keretrendszerrel.

Ajánlások

A felvételi során benyújtandó kutatási terv és esszé formai, ill. tartalmi követelményeit jelenleg a DI Működési Szabályzat pontozást ismertető 1. sz. mellékletében található. Javasolt lehet ezeket a követelményeket a felvételi eljárást ismertető fejezetbe átemelni.

A tárgyleírásokat a DI honlapján is érdemes lenne megjeleníteni, megkönnyítve a felvételiző és átjelentkező hallgatók tájékozódását is.

A könnyebb tájékozódás érdekében javasolt a DI Működési Szabályzatának tartalomjegyzékében címmel feltüntetni az egyes mellékleteket.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A DI tőrzstagjainak a száma 15, mindegyikük egyetemi tanár (közülük hárman MTA doktora fokozattal rendelkeznek), felsőoktatási tevékenységük és kutatási profiljuk a gazdálkodás- és szervezéstudományokra fókuszál. A tőrzstagok tudományos eredményeiket rendszeresen publikálják magas presztízsű nemzetközi, illetve hazai MTA A-B kategóriás folyóiratokban, valamennyien gyakorlott témavezetők, akiknek munkássága példaként állítható a DI fiatalabb oktatói, illetve témavezetői elé. A tőrzstaggá válás feltételeit, illetve a tőrzstagokkal szembeni követelményeket az EDSZ, valamint a DI Működési Szabályzata határozza meg. A CDI Minőségbiztosítási Szabályzata értelmében a DI vezetője éves beszámolójában – melyet a DTI elé terjeszt – bemutatja a tőrzstagok számát, illetve annak változását, valamint azokat az akciókat és cselekvéseket, amelyek a tőrzstagállomány fenntartásához szükségesek. A DI bölcsen támaszkodik a már emeritus/emerita tőrzstagok tapasztalatára is, akik a DIT tanácskozási jogú tagjai.

A DI nagyszámú (jelenleg 112) témakiíróval működik, ez a létszám garantálja, hogy a DI hallgatóinak témavezetése kellő odafigyeléssel és szakértelemmel történjen. A témavezetők évente kötelesek megadott szempontrendszer alapján témavezetői beszámolót készíteni, ennek alapján értékelésüket a DIT végzi el. Ezen értékelés fontos eleme a doktoranduszok saját témavezetőjükről adott értékelése, a hallgatók időarányos előrehaladása, valamint a témavezető irányításával korábban sikeresen teljesített komplex vizsgák, abszolutóriumok, doktori védések száma. A témavezetői értékeléseket a DI vezetője felhasználja a témavezetők és doktoranduszok egymáshoz rendelése során, amennyiben a DI vezetője szükségesnek látja, kezdeményezi a témavezetők fejlesztését. A témavezetők formális értékelésének keretrendszerét a DI most alakítja ki, a teljesítményértékelés bevezetésére 2021 szeptemberében kerül majd sor.

A témakiírók és témavezetők kiválasztásának lépéseit a CDI Minőségbiztosítási Szabályzata rögzíti, ennek értelmében az válhat témakiíróvá, aki a téma meghirdetését megelőzően legalább öt évig magas színvonalon kutat és eredményeit rangos tudományos közleményekben jeleníti meg, azaz akinek publikációs mutatói jelentősen meghaladják a DI fokozatszerzéshez szükséges mutatóit. A szabályozás némiképp pontatlan, ugyanis nem határozza meg konkrétan a publikációs követelményeket, mindemellett az sem egyértelmű, hogy az első témavezetést megelőzően honnan származik a témavezetési tevékenység megfelelő értékelése. A témavezetések valamivel több, mint 25%-a közös témavezetés, amelyet egyrészt a kutatási téma összetettsége (multidiszciplináris jellege) indokol, másrészt az a törekvés, miszerint a fiatal, még kezdő témavezetők először egy tapasztalt kollégával közösen vállalhatnak csak témavezetést.

Az Egyetemen elérhető, különböző finanszírozású projektek (OTKA, EFOP, TKP, H2020, egyéb európai projektek) elégséges forrást biztosítanak a tőrzstagoknak, oktatóknak, témakiíróknak konferencia részvételeik, publikációkkal összefüggő költségeik, illetve

kutatásaikhoz szükséges eszköz-, szoftver- és adatállomány-beszerzéseik finanszírozásához. Kiemelkedik a támogatási források közül az EFOP „Tehetségből fiatal kutató” projektje, melynek segítségével a DI-ben jelentős pedagógiai- módszertani megújulás zajlott, számos blokk-kurzust szerveztek, külföldi vendégelőadókat hívtak meg, mindezzel fejlesztve az oktatóállomány oktatásmódszertani felkészültségét. A témavezetés jó gyakorlatairól az EDAMBA minden évben 3 napos workshopot szervez Barcelonában, amelyen a fiatal témakiírók vesznek részt, akik a nemzetközi fórumon elsajátítottakat az Egyetem Kutatási Hét rendezvénysorozatán osztják meg a kollégáikkal.

Évente kétszer (jellemzően januárban és májusban) megrendezésre kerül a DI fóruma, ahova a DI teljes közössége meghívást kap és ahol a jelenlevők megvitatják a képzés során tapasztalt problémákat, a közösség előtt álló feladatokat, illetve a doktoranduszokat és oktatókat, témavezetőket érintő aktuális kérdéseket.

Ajánlások

Nagyszámú témavezető esetén kifejezetten kívánatos a témavezetői tevékenység évente ismétlődő teljesítményértékelése. Célszerű lenne az értékelés rendszerébe olyan szempontokat is beépíteni, melyek képesek kezelni a hallgatói heterogenitást.

Javasolt a MAB hatályon kívüli akkreditációs követelményeire történő utalások eltávolítása a szabályzó dokumentumokból (például az EDSZ-ben olvasható: *„Az egész életművét tekintve legyen legalább 10 olyan közleménye, amely a MAB törzstagjai akkreditációs követelményeinek megfelel, ezek közül legalább 5 az akkreditációs eljárást megelőző 5 évben jelent meg.”*).

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

A Könyvtár állománya a hazai társadalomtudományok, különösen a gazdálkodástudományok egyik leggazdagabb és legkorszerűbb gyűjteményével rendelkezik, a művek magyar és angol nyelvűek. A Könyvtár kínálata folyamatosan bővül, melyre pályázati forrást szentelnek, valamint külön elérhető doktoranduszi keret, melyből kiadványokat tudnak számukra rendelni. A könyvbeszerzést segíti elő a Könyvtár honlapjáról elérhető könyvrendelő űrlap is. A Könyvtárban rendkívül széles választékú nemzetközi online szakirodalmi és folyóirat-adatbázisok, -előfizetések érhetők el (például: EISZ, Ebsco, EconBiz, Elsevier, Matarka, OECD iLibrary, MeRSZ, ScienceDirect, Taylor and Francis, Wiley).

A Könyvtár online katalógust is működtet, valamint tanterven kívüli kurzusokkal, foglalkozásokkal (például: Bibliometriai alapok, Open Access közzététellel kapcsolatos

tájékoztatók, Academic writing) segítik a kutatási tevékenységet, segítséget nyújtanak az MTMT- és ORCID-regisztrációkban, adatfelvitelben. A Könyvtárban az URKUND plágiumkereső szoftver és az angol nyelvű ügyintézés is biztosított.

Az EduID szolgáltatás hamarosan elindul az Egyetemen. A hallgatók intézményi e-mail-címmel és Microsoft 365 szolgáltatással rendelkeznek, valamint VPN-en keresztül az intézményi szolgáltatásokat el tudják érni akár otthonról is.

A doktoranduszokat fogadó intézetek eltérő irodai infrastrukturális körülményekkel rendelkeznek. Van, ahol külön van doktoranduszoknak fenntartott iroda, van, ahol a témavezetőkkel együtt történik a hallgatók elhelyezése. A lefolytatott interjúk során az irodai ellátottságról, a Könyvtár állományáról, valamint az eszköz- és műszerellátottságról is pozitívan vélekedtek mind a magyar, mind a külföldi hallgatók.

Az Egyetem rendelkezik több folyóirattal is (például: Turizmus Bulletin, Vezetéstudomány), valamint Kutatási Hetet is szerveznek. A DI évenként 350 ezer forintos belföldi és nemzetközi konferenciárészvételre felhasználható keretet biztosít minden doktoranduszának a hallgatói normatíva terhére, melyet pályázás, ill. szigorú elszámolás során tudnak igénybe venni. Az interjúkon ezen lehetőséget több doktorandusz is pozitívan értékelte, de érkezett javaslat arra vonatkozóan, hogy a pályázati eljárás egyszerűbb, áttekinthetőbb legyen.

A doktoranduszok több pályázati és ösztöndíj-lehetőséggel egészíthetik ki pénzügyi keretüket, továbbá jó hír, hogy 2021/2022-es tanévtől a Corvinus Doktori Ösztöndíj is bevezetésre fog kerülni az akadémiai pályát választóknak.

A doktoranduszok is jogosultak kollégiumi elhelyezésre, az intézményben működik karriertanácsadás, doktoranduszi mentori szolgáltatás.

A hallgatói ügyintézéssel a doktoranduszok összességében elégedettek, azonban a MAB hallgatói felmérésében több jelzés is érkezett a nem hallgatóbarát, bonyolult ügyintézéssel, illetve a folyamatosan változó szabályokkal kapcsolatban. Az Egyetemi Doktori Iroda (EDI) munkatársaival folytatott interjúk során a Bizottság megtudta, hogy jelenleg az ügyek egyre nagyobb hányada (kb. 90-95%) már elektronikus módon elérhető, ami a járványhelyzetnek, illetve a CDI ún. zöld doktori képzés stratégiai céljának is köszönhető. A tanulmányi ügyintézéssel kapcsolatos elégedettségi felmérését nemrégiben a DÖK készítette, a vizsgálat eredményeit az EDI munkatársai nem ismerik. A következő évtől az elégedettséget az EDI is mérni fogja kérdőív segítségével.

Kiemelendő, hogy csak ebben a DI-ben 2018-ról 2019-re megduplázódott a hallgatói létszám, amit viszont nem követett az EDI-ben humán erőforrás-növelés; ez az adminisztráció hatékonyságát hosszú távon befolyásoló tényező és fejlesztésre szorul egyetemi szinten.

Ajánlások

A hallgatók és az oktatók körében a bevezetendő EduID népszerűsítése ajánlott.

A belföldi és nemzetközi konferenciárésztvételi kerethez tartozó pályázati rendszer felülvizsgálata javasolt, a doktoranduszok visszajelzéseinek figyelembevételével.

Célszerű a hallgatók által használt dokumentumok, nyomtatványok felülvizsgálatát megtartani, hogy egyszerűbb legyen az ügyintézés, megszűnjenek a párhuzamosságok, valamint javasolt online kérvényrendszerbe (például Neptunon belül) átköltöztetni azokat.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI tevékenységének megfigyelése érdekében számtalan információ rendszerszerű gyűjtését és értékelését valósítja meg. Négyévente kerül felmérésre a fokozatszerzési arány. Hallgatónként évente történik a teljesített kreditek, valamint a publikációs elvárásnak való megfelelés számba vétele és értékelése. Évenkénti gyakorlatot jelent továbbá a doktoranduszok hallgatói véleményezése (DHalVel kérdőív), illetőleg szabályozott, de jelenleg kiépítés alatt álló folyamatot jelent a doktoranduszok pályakövetése. E fentiekén túl ad hoc adatgyűjtés valósul meg az intézményfejlesztési terv kialakítása során, illetve egyedi fejlesztési és/vagy kutatási céllal. Az adatgyűjtések köre, kiterjedtsége és rendszeressége megfelel az ESG elvárásainak.

Az információk gyűjtése, rendszerezése és riportolása szabályozott gyakorlatot jelent. Az összegzett információk értékelése megvalósul, az adatértékelések közvetlenül szolgálják vezetői döntések meghozatalát. Az összegzett adatok gyűjtése a CDI keretében működő EDI feladata. A fokozatszerzési arány megfelelését a Doktori Kabinet, a teljesített kreditek, valamint a publikációs elvárásnak való megfelelést a DI vezetése a témavezető bevonásával értékeli. A hallgatói véleményezés eredményét a DI vezetése a doktorandusz hallgatói fórum keretében évente értékeli. Az egyedi adatgyűjtések eredményét a Doktori Kabinet értékeli.

A DI a céljait leképező indikátorok mentén az akkreditációs interjúk időpontjáig (intézkedési terv, illetve beszámolási gyakorlat hiányában) nem gyűjtött és értékelt adatokat. Mindezek alapján a minőségbiztosítási célok – bizonyítékok mentén megvalósuló – értékelésének megfelelése részleges. A szabályozási keret megfelelése igazolható, ugyanakkor annak gyakorlata az intézkedési terv és a beszámoló gyakorlatának implementációját követően veheti kezdetét.

A DI a hallgatói véleményezés értékelésébe a DÖK-öt kiemelten bevonja, továbbá a DÖK (a Doktori Kabinetben való szerepvállalásával) részt vesz valamennyi, a Doktori Kabinet által végzett értékelésben, fejlesztő jellegű döntések kezdeményezésében. E fentiekén túl a

doktoranduszok – kutatási céllal – kerülnek bevonásra ad-hoc adatgyűjtésekbe és elemzésekbe. A külső érdekeltek bevonása az információk elemzésébe az EDT, valamint a DIT-ben szerepet vállaló külső tagokon keresztül valósul meg. Az információ gyűjtésébe és értékelésébe az érdekeltek bevonása megfelel az ESG elvárásainak, a külső érdekeltek bevonása ugyanakkor e ponton is fejlesztési lehetőséget jelent.

Ajánlások

A Bizottság javasolja a doktoranduszok pályakövetési gyakorlatának bevezetését, ezzel a szabályzat szerinti adatgyűjtések teljessé tételét.

Javasolt továbbá a külső érdekeltek szerepének azonosítása a Minőségbiztosítási Szabályzat által az egyes ESG-kritériumok alapján azonosított kulcsfolyamatok mentén.

Javasolt e szerepnek megfelelően a külső érdekeltek bevonása az információk értékelésébe, a fejlesztési javaslatok megfogalmazásába.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

A BCE főoldaláról a CDI, valamint a DI honlapja több irányból is megközelíthető (*Felvételi/Doktori jelentkezés 2021* vagy *Képzés/Doktori képzés* vagy *Az Egyetem/Corvinus Doktori Iskolák* menüpontok). A honlapo(ka)t az EDI munkatársai frissítik, a DI honlaprészéért kiemelten a DI asszisztense felel.

A honlap „A Doktori Iskoláról” menüpontja részletesen ismerteti az elérhetőségeket, a DI törzstagjait, programigazgatóit, nemzetközi kapcsolatait, a specializációkat, valamint a DIT összetételét is.

A felvételi információk elérhetőségét az 1.4-es fejezet részletezi. A költségtérítés összege mind a magyar, mind az angol honlapon (Főoldal/Képzés/Doktori Képzés) fel van tüntetve, ugyanakkor a felvenni tervezett hallgatói létszámról nem található információ a felvételi felhívásban.

A DI honlapja a törzstagokról, témavezetőkről tájékoztatást nyújt, azonban az egyes programokhoz tartozó oktatókról nem. Ami a témakiírásokat illeti, nem egységes a specializációk közötti tájékoztatási módszer. A „Felvételi” menüpont alatt elérhetők a Marketing Intézet által hirdetett témák (vagyis a Marketing, Üzleti kommunikáció és Turizmus specializációké) egy alapos, 34 oldalas dokumentumban, mindeközben a DI összes specializációjához tartozó témakiírásokról az ODT-re vezető linken keresztül nyújtanak tájékoztatást.

A DI a végzetek elhelyezkedéséről nem nyújt tájékoztatást, de a fokozatszerzőket nyilvántartó ODT-adatbázisra vezető link, valamint a munkahelyi és nyilvános vita meghívói elérhetők a honlapon. A DI-ben készült disszertációk és tézisek tételesen elérhetők a védések meghívóinál, emellett elérhetők a Corvinus Egyetem Könyvtára által gondozott Corvinus Repozitóriumban is.

A DI-ben jelenleg 13 specializáció érhető el. A legújabb – gazdasági etika és spiritualitás – még nem került bevezetésre a DI Működési Szabályzatának releváns fejezetébe, illetve a nyilvánosan elérhető Képzési Terv dokumentumok közül egyik sem tartalmazza a specializációhoz tartozó tárgyakat (a 2021/2022-es felvételin már hirdette a DI). A 2020 előtti Képzési Terv még tartalmaz egészségügyi menedzsment, ill. környezetgazdaság-tan és környezeti menedzsment specializációt, de a lefolytatott interjúk alapján az előbbi egy kifutó specializáció, melyet átvett egy másik doktori iskola, az utóbbit pedig átnevezték fenntarthatósági menedzsmentre. Ugyanez a Képzési Terv nem tartalmazza az üzleti kommunikáció specializáció tárgyait (az ODT-profilon elérhető dokumentummal ellentétben).

A hallgatók és oktatók tájékoztatása a honlapon keresztül, körlevélben, valamint a Corvinus Hírlevélen keresztül történik.

A Képzési Terv dokumentumok áttekintése, pontosítása szükséges. A honlap felépítését javasolt egyszerűsíteni, illetve átgondolni/átnézni/egységesíteni az egyes tájékoztató anyagok nyelvét. Mindemellett a DI, az információk nyilvánossága tekintetében, megfelel a sztenderdnek.

Ajánlások

A DI honlapján elérhető Képzési Terv dokumentum (2016. szeptember 1. után indult képzésre) mindösszesen egy mintatanterv táblázatot tartalmaz, amit javasolt az ODT-profilon elérhető Képzési Terv dokumentumra cserélni, amely sokkal részletesebb, hiszen tartalmazza az évfolyamokra bontott programot és a hozzá tartozó operatív tanterveket is.

Javasolt a DI honlapján a „Program” menüpont funkciójának átgondolása, figyelemmel arra, hogy a „Dokumentumok” menü alatt is elérhetők a Képzési Tervek.

A DI Működési Szabályzatából – feltehetően véletlenül – hiányzik a tartalomjegyzékben feltüntetett 7.1 és 7.2 fejezet, amit pótolni javasolt.

Egy letisztultabb honlap érdekében, javasolt átgondolni DI-szinten a témakiírásokról nyújtott tájékoztatás formáját és minden specializáció esetében egységesen alkalmazni azt.

A disszertációk könnyebb kereshetősége érdekében, javasolt a Corvinus Repozitóriumba vezető link elhelyezése a honlapon.

Javasolt a „Pályázatok” menüpont tartalommal történő feltöltése.

Javasolt a DI specializációin oktató kollégákról tájékoztatást nyújtani a honlapon.

A BCE főoldalán a Hallgatóknak/Doktorandusz Önkormányzat menüpont bemutatja a DÖK működését elérhetőségekkel és felsorolja azokat a testületeket, ahova delegálnak képviselőket. Ebben a menüpontban érdemes lehet név szerint feltüntetni a delegáltakat.

Javasolt a MAB hatályon kívüli akkreditációs eljárásrendjeire történő utalások eltávolítása a szabályzó dokumentumokból (például a DI Működési Szabályzatban olvasható: „A GDI akkreditációs megfeleléseit a MAB, jellemzően 5 évente sorra kerülő részletes szakértői vizsgálata és évközi formai ellenőrzései garantálják.”).

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI nem alkalmaz a MAB-on kívül más külső minőségbiztosítási eljárást.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki, és a következő tagokból áll:

Elnök: Sándorné Kriszt Éva egyetemi tanár, Budapesti Gazdasági Egyetem

Tagok:

Rappai Gábor egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Vilmányi Márton egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem

Kiss Gergely doktorandusz, Miskolci Egyetem

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Online interjúk időpontja: 2021. július 1.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

A BCE rektora a MAB-ot kérte fel a Gazdálkodástani Doktori Iskola (D127) minőséghitelesítési (akkreditációs) eljárásának lefolytatására.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG).

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint folytatja tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

Az értékelés retrospektív jellegű, az aktuális és a legutóbbi eljárás között eltelt időtartamot vizsgálja, külön figyelemmel arra, hogy az előző értékelés alapján milyen intézkedések születtek.

Az eljárás kiemelt célja továbbá a jó gyakorlatok azonosítása, valamint a doktori iskolák fejlesztéséhez történő szakértői segítségnyújtás.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

BCE - Gazdálkodástani Doktori Iskola (D127)			
működő doktori iskola minőséghitelesítési eljárása			
2021. július 1. csütörtök			
Időpont	Panel	Beosztás	Név
8:00	8:45	Bizottsági zárt ülés	
9:00	9:30	Stratégiai tervezés (intézményi szintű tudományos stratégia, minőségbiztosítás)	Kutatási rektorhelyettes
			Az Egyetem stratégiai igazgatója
			Egyetemi Doktori Tanács (EDT) elnöke
9:30	10:00	Minőségbiztosítás	A DI minőségbiztosítási programigazgatója
			Tehetségből fiatal kutató című EFOP projekt menedzsere
			Volt minőségbiztosítási igazgató, a Doktori Szabályzat minőségbiztosítási munkacsoport tagja
10:00	11:00	DI vezetése	DI-vezető, Corvinus Doktori Iskolák főigazgatója, a Doktori Kabinet elnöke

			programigazgató (nemzetközi és stratégiai)	Zsóka Ágnes
			Specializáció vezető (Marketing)	Simon Judit
			Specializáció vezető (Fenntarthatósági Menedzsment)	Csutora Mária
			Specializáció vezető (Szervezet- és Vezetéstudomány)	Primecz Henriett
			Specializáció vezető (Vállalati pénzügyek)	Virág Miklós
			Törzstag emeritus, DI alapító törzstagja	Dobák Miklós
<i>10 perc szünet</i>				
11:10	11:40	Infrastruktúra	Könyvtár vezetése, képviselője	Nagy Zsuzsanna
			Kutatócsoport vezető (Gazdaságtudományi Központ)	Zsolnai László
			Kutatócsoport vezető (Versenyképesség Kutatóközpont)	Czakó Erzsébet
			Kutatócsoport vezető (Turizmus Továbbképző és Kutatóközpont)	Jászberényi Melinda
			CIAS (Corvinus Institute of Advanced Studies) vezető	Szántó Zoltán
			Kutatócsoport vezető (Családi Vállalatok Kutatóközpont)	Drótos György
11:40	12:15	Tanulmányi ügyek / DI operatív működése	A DI referense (Egyetemi Doktori Iroda)	Herman Mónika
			Egyetemi Doktori Iroda vezetője	Horváthné Krista Zsuzsanna
			Tanulmányi koordinátor (Egyetemi Doktori Iroda)	Strack Szilvia
			A DI Tanácsa titkársági asszisztense	Gazsi Rebeka
			tanulmányi programigazgató (kreditelismerések)	Kazainé Ónodi Annamária
12:15	13:00	<i>szünet</i>		
13:00	13:45	Utánpótlás	fiatal/középgenerációs témavezetők, oktatók, akik más interjúban nem vesznek részt (max. 6 fő) - Kérjük, legyen közöttük olyan, aki max. 3 éve szerzett fokozatot!	Naffa Helena
				Faludi Julianna
				Ócsai András
				Beretzky Zsuzsanna
				Sebrek Szabolcs
				Balogh Jeremiás
				Hubert József
				Köves Alexandra

13:45	14:15	Hallgatói képviselet	elnökség, doktori tanács hallgatói képviselő(i)	Baksa Máté (DIT doktorandusz tag)
				Farkas Jácint (DÖK elnök)
				Galgóczi Eszter (DÖK alelnök)
				Petrovics Nándor (volt DÖK elnök)
14:15	14:45	Hallgatói fórum	kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói életciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutorium előttiek/utániak). Kérjük, legyen közöttük ÚNKP-s is.	Kökény László (abszolutorium előtt)
				Berezvai Zombor (friss PhD)
				Jousef Katul (PhD védés előtt)
				Szerényi Szabolcs (első éves)
				Bera Péter (első éves)
				Kárpáti Zoltán (komplex vizsga előtt)
				Fazekas Nóra (komplex vizsga előtt)
				Miskolczi Márk (harmadéves)
				Török Anna (harmadéves)
				Farkas Kis Máté (komplex vizsga előtt)
				Zavarkó Máté (abszolutorium előtt)
				Kun Zsuzsanna (abszolutorium előtt)
				Jámbor Zsófia (friss PhD)
				Galla (Horváth Daniella) PhD előtt
<i>15 perc szünet</i>				
15:00	15:30	Students' Forum	kb. 10-15 fő. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy a különböző hallgatói életciklusok / doktori programok képviselve legyenek (pl. komplex vizsga előtt/után állók, abszolutorium előttiek/utániak).	Bayramov Elimdar (2015)
				Gjorevska Natasha (2015)
				Mert Mentés (2016)
				Krenchel Jens Valdemar (2016)
				Chaker Hager (2017)
				Syahrivar Jhanghiz (2018)
				Jordáo Da Silva Claudia (2018)
				Novoselova Olga (2019)

				Thema Mabore Lehlogonolo Emma-Alice (2019)
				Semenova Viktoriia (2019)
				Coronel Padilla Monica Fabiola (2019)
				Bal Damla (2020)
15:30	16:00	Bizottsági zárt ülés		